

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 048/18

KLAGER: NN
PUBLIKASJON: Nye Troms (papir og nett)
PUBLISERINGSDATO: 09.02.2018
STOFFOMRÅDE: Dyrevelferd
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Integritet og troverdighet, bakenforliggende forhold, kildebruk og kontroll av opplysninger, saklighet og omtanke, den samtidige imøtegåelsesretten
REGISTRERT: 15.02.2018
BEHANDLET I PFU: 26.04.2018
BEHANDLINGSTID: 71 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Nye Troms publiserte en nyhetsartikkel, **fredag 9. februar 2018**, med følgende tittel: «Stadfester vedtak om tvangsavvikling», og ingress:

«**BALSFJORD: Mattilsynet har nå behandlet klagen på vedtaket om aktivitetsstopp ved et sauebruk i Balsfjord. Klagen ble ikke tatt til følge.**»

I brødteksten stod det:

«**Dermed må bonden avvikle drifta av sauebruket snarest. Mattilsynet region Nord fattet i september i fjor vedtak om aktivitetsforbud. Bonden klagde via advokat på vedtaket. Det regionale Mattilsynet fastholdt i oktober sitt vedtak. Klagesaken ble så oversendt til Mattilsynets hovedkontor, som 2. februar stadfestet aktivitetsforbudet. – Vi har nå gitt bonden beskjed om at han må avvikle drifta snarest [...], forteller seksjonssjef Hilde Haug i Mattilsynet region Nord.**»

Under mellomtittelen, «Grove regelbrudd», stod det:

«**Haug sier hun har forståelse for at det er en tøff og vanskelig situasjon å være i for bonden, men at Mattilsynet må ta hensyn til dyrenes velferd. Dette er en sak som har pågått siden 2013, og hvor det er påvist mange grove brudd på reglene for dyrevelferd. – Det er gjentatte tilfeller av at dyr har dødd av sult. Det ser vi veldig**

alvorlig på, sier Hilde Haug.

[...] Mattilsynets hovedkontor slår fast at Mattilsynet regionalt har fattet mange vedtak for å få bonden til å gi dyrene vann, fôr og gode liggeplasser, men at han gjentatte ganger har unnlatt å følge påleggene. Det er derfor nødvendig med et aktivitetsforbud fordi hensynet til dyrene må gå foran bondens behov for å fortsette med produksjonsdyr.»

Under mellomtittelen, «Går rettens vei», var bonden intervjuet:

«Nye Troms har vært i kontakt med sauebonden. Han gir uttrykk for skuffelse over Mattilsynets vedtak og varsler at han kommer til å bringe denne saken inn for rettsvesenet. – Jeg føler meg overkjørt av Mattilsynet i saksbehandlingen. Jeg brukte advokat da jeg klaget, og jeg kommer til å fortsette med å bruke advokat i denne saken, sier bonden. Han sier videre at han ikke kommer til å gjøre noen grep for å avvikle drifta av sauebruket, slik Mattilsynet har pålagt han å gjøre. Bonden mener Mattilsynets vedtak ikke kan iverksettes før saken er behandlet i rettsapparatet.»

KLAGEN:

Klager er den omtalte bonden. Det opplyses at saken har en lang forhistorie. Det vises til tidligere rettsaker med familiemedlemmer, samt en tidligere PFU-sak fra 2016, der avisen Nye Troms ble felt for omtale som gjaldt samme sakskompleks (se vedlegg).

Klager mener Nye Troms har opptrådt partisk i denne saken. Det opplyses at klagers nabo er journalist i NT, og - ifølge klager - har han: «tidligere vært oppgitt som melder til Mattilsynet iflg min innsynsrett». Det vises til tidligere dekning av saken: «Etter NT publiserte vedtaket i september har NT skrevet flere artikler mens man ventet på klageinstans-avgjørelse. Dette har dreid seg om at "skal ikke gården legges ned snart". Hver gang har Hilde Haug vært på banen med sin kommentar.»

Når det gjelder den påklagede artikkelen, reageres det på kommentaren om at dyr har dødd av sult. Han skriver: «Det skjer et grovt overtramp ved at Hilde Haugs muntlige kommentar til NT kommer på trykk, da det ikke inngår i noen saksdokumenter at det har sultet ihjel sau på bruket, men derimot syke sauer, som etter min personlige mening er på grunn av overbeite av rein (46,6 %) og smitte. Men dette er for døve ører til Hilde Haug, og har selvfølgelig skapt konflikt etter at inspektør er nektet adgang, etter disse falske anklager. Ny inspektør var her i desember med en mer nyansert rapport.»

Klager skriver at vedtaket som omtales er unntatt offentlighet og han reagerer derfor på at det publiseres. Han har selv ikke samtykket i noen publisering.

Klager mener Nye Troms har brutt Vær-Varsom-plakatens punkt: 1.2, 1.4, 1.5, 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 3.7, 3.9, 4.1, 4.14 og 4.15.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Nye Troms avviser klagen. Når det gjelder påstanden knyttet til journalisten, skriver redaktøren: «Jeg har ikke informasjon om hvorvidt han har meldt fra om forhold vedrørende dyreholdet til Mattilsynet. Jeg anser også sistnevnte som irrelevant for PFU-klagen, all den tid den aktuelle journalisten ikke har jobbet med, publisert eller hatt noen form for befatning med denne saken som journalist.»

Avisen peker på sakens alvor, med tanke på dyrevelferden, og mener dette berettiger omtale: «Vedtaket om aktivitetsforbud fra september hadde en tidsfrist, og vi har fulgt opp saken med Mattilsynet i perioden etter at denne tidsfristen var utløpt. Påstanden om vinkling om «skal ikke gården legges ned snart» får stå for klagers regning. Det er Mattilsynet som er det offentlige organet som har behandlet denne saken og fattet vedtak, og det er da helt naturlig at det er Mattilsynet som har fått uttale seg om effektuering og oppfølging av vedtaket.»

Når det gjelder den påklagede artikkelen, skriver avisen følgende:

- a) Hilde Haug (seksjonssjef i Mattilsynet region Nord) er sitert på at «det er gjentatte tilfeller av at dyr har dødd av sult». Denne uttalelsen står for hennes regning, og det er fra hennes side ikke sådd tvil om hvorvidt hun er gjengitt riktig.
- b) I vedtaket om stadfestet aktivitetsforbud (vedlegg 1) kommer det fram at obduksjon av døde dyr fra klagers besetning i flere tilfeller har resultert i diagnosen «avmagring og kakeksi. Dette bygger også opp under seksjonssjefens uttalelse i vår avis. Og for ordens skyld: I Store norske leksikon er kakeksi definert som «avmagring, kraftløshet og sterkt nedsatt allmenntilstand som resultat av blant annet langvarig sult, mage-tarmlidelser og tærende sykdommer som kreft og tuberkulose».
- c) Seksjonssjefen i Mattilsynet står uansett fritt til å uttale det hun finner riktig i det offentlige rom, og det er ikke pressens oppgave å etterprøve hennes muntlige utsagn opp mot ordlyden i et vedtak. Derfor anser jeg dette som flisespikkeri og ei avsporing av saken fra klagers side. Dødsårsaken som i rapporten er omtalt som «avmagring og kakeksi» er i muntlig form blitt til «dødd av sult» fra seksjonssjefens side, og det underbygger vel alvorligheten i det denne saken egentlig gjelder.
- d) At klager tydelig har et konfliktfylt forhold til Mattilsynet, ønsker å bestemme hvilke inspektører som skal ha adgang til hans gård og mener Mattilsynet har kommet med falske anklager kan ikke jeg forholde meg til som redaktør. Det får bli et anliggende mellom tilsynet og klager, og da fortrinnsvis i et annet forum enn PFU.»

Om sakens forhistorie, skriver avisen: «Det har vært krevende for oss å holde tunga rett i munnen i grenselandet mellom rettsstriden og dyrevelferdssaken. PFU slo fast [i 2016] at vi ikke greide det da vi ble felt for brudd på VVpl 3.2 og 4.1 i forrige runde, men jeg mener vi i ettertid har vært nøye med å gi rom for tilsvaret og å skille de to angjeldende saksforholdene fra hverandre».

Det opplyses også at dokumentene har avisen fått gjennom normalt innsyn via offentlig postjournal.

Klager minner om at Nye Troms er en liten avis med en liten redaksjon og mener avisen «lett lar seg prege av journalisten som bor i bygda, og fremmer forutinntatte holdninger på nettet».

Det vises til en Facebook-post hvor omtalte journalist-nabo har kommentert. Klager skriver: «Saken hadde vel ikke vært vinklet på en slik måte hvis vi ikke hadde Nye Troms i bygda. Løvland går ikke av veien for å karakterisere gården til meg, ved dette bevaringsverdige nabofjøsset.» Klager legger artikler som viser tidligere omtale av saken (se vedlegg).

Men, denne klagesakens kjerne, skriver klager, er: «Jeg ikke får komme til orde, men konflikten motpart får uttale seg fritt. Jeg blir her kneblet av en redaktør som til de grader har vært særdeles partisk i disse årene dette har pågått.»

Klager hevder fortsatt at dokumentene er unntatt offentlighet, og minner også om at saken ikke er rettskraftig.

Nye Troms hadde ingen ytterligere kommentarer utover å vise til en ny artikkel publisert 8. mars 2018. Artikkelen handlet om at dyrene nå var hentet av Mattilsynet (se vedlegg).